

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci navrhovateľky: **M. S. zastúpená Mgr. V. J. Bratislava**, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-143/PO-Ž-2007 zo dňa 9. augusta 2007, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Sz 216/2007-47 zo dňa 7. novembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Sz 216/2007-47 zo dňa 7. novembra 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-143/PO-Ž-2007 zo dňa 9. augusta 2007, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13c ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľke azyl, podľa § 20 ods. 4 jej neposkytol doplnkovú ochranu a rozhodol, že v jej prípade neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom do 31.12.2007, ďalej len zákon o pobyte cudzincov) do Mongolska. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľky nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu, doplnkovej ochrany a pre rozhodnutie

o prekážkach vyhostenia do krajiny pôvodu podľa osobitného zákona. Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci. Stotožnil sa s názorom odporcu, že navrhovateľka v konaní nepreukázala opodstatnenosť ani existenciu obáv a ani prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

K otázke neudelenia azylu uviedol, že navrhovateľkin dôvod (nepriaznivé sociálno-ekonomické podmienky v krajine pôvodu) nie je možné považovať za relevantný dôvod pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľka požiadala o udelenie azylu až po umiestnení do útvaru policajného zaistenia pre cudzincov v snahe vyhnúť sa trestu administratívneho vyhostenia.

Za vecne správne považoval krajský súd aj rozhodnutie odporcu o neudelení doplnkovej ochrany, pretože okolnosti uvádzané navrhovateľkou počas konania nemožno hodnotiť ako vážne dôvody pre domnienku, že by navrhovateľke v prípade jej návratu do krajiny pôvodu hrozilo vážne bezprávie charakterizované zákonom o azyle (§ 2 písm. f/ zákona o azyle).

Krajský súd sa napokon stotožnil aj so závermi a zisteniami odporcu o tom, že v prípade navrhovateľky neboli zistené skutočnosti brániace jej návratu do krajiny pôvodu z dôvodov ustanovených v § 58 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, v ktorom namietala, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhovateľka uviedla, že o azyl alebo doplnkovú ochranu požiadala z dôvodu, že v krajine pôvodu bola vystavená domácemu násiliu zo strany svojho druha, pričom v krajine pôvodu neexistuje efektívny ochranný mechanizmus pred podobnými incidentmi, ktoré vzhľadom na situáciu v krajine pôvodu predstavujú prenasledovanie z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine a z dôvodu, že je bez štátnej príslušnosti a nemôže si legalizovať svoju štátnu príslušnosť. Navrhovateľka poukázala na to, že lekárske správy o zraneniach od svojho druha mala v batožine, s ktorou pricestovala a ktorú jej ukradli v hoteli v Bratislave.

Navrhovateľka krajskému súdu vyčítala, že sa nezaoberal jej tvrdeniami v opravnom prostriedku, že v krajine pôvodu neexistovala skutočná a efektívna ochrana pred incidentmi, ktorým čelila. Podľa navrhovateľky krajský súd ani odporca nevyargumentovali, prečo tvrdenia o tom, že domáce násilie páchané na ženách, nie je dôvodom poskytnutia doplnkovej ochrany najmä vtedy, keď štátne orgány nie sú ochotné poskytnúť ochranu obetiam domáceho násillia.

Na základe uvedeného navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Zopakoval argumenty, pre ktoré rozhodol negatívne o žiadosti o udelenie azylu, doplnkovej ochrany ako aj ohľadne výroku o neexistencii prekážok administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona. Odporca poukázal na to, že navrhovateľka ako dôvod svojej žiadosti o udelenie azylu uvádzala zlú ekonomickú situáciu, ku ktorej sa pridružili problémy s partnerom, ktorý ju mal fyzicky napádať. Nevlastnila doklady totožnosti, nakoľko sa narodila v Kazachstane a žila v Mongolsku. Nemala tak prístup k lepšie platenému zamestnaniu a zdravotnej starostlivosti. Podľa odporcu tieto problémy mala navrhovateľka riešiť obrátením sa na kazašské úrady alebo zastupiteľský úrad. Rovnako problémy s partnerom, pokiaľ sa odmietala obrátiť na políciu, mohla riešiť vnútroštátnym presídlením v rámci Mongolska, prípadne návratom do Kazachstanu. Odporca pritom poukázal na to, že navrhovateľka takto nepostupovala, dokonca nevyužila možnosť požiadať o udelenie azylu v prvej bezpečnej krajine, keď tak mohla urobiť v Ruskej federácii.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 O.s.p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12.02.2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 8 písm. a) zákona o azyle (v znení účinnom do 31.12.2007) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných **alebo** náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak:

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udolí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udolí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 ministerstvo neudolí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu. 9a)

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľke na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľky v opravnom prostriedku, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľky a obsahom správ o krajine pôvodu (Správa o dodržiavaní ľudských práv za rok 2005, vydaná Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 08.03.2006, správa britského veľvyslanca v Mongolsku v liste zo dňa 06.07.2005, správa Úradu pre imigráciu, naturalizáciu a cudzincov, Mongolsko Zákon Mongolska o občianstve z 5.6.1995, zo zbierky informácií o občianstve, dvojitom občianstve a viacnásobnom občianstve-Mongolsko 2001, správa o stave ľudských práv v krajine-2006, vydaná Úradom pre demokraciu ľudské práva a prácu zo dňa 06.03.2007, informácie Amnesty International- Mongolsko 2005-2006, z odpovedí vypracovaných odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MÚ MV SR), z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľky v súvislosti s dôvodom, pre ktorý žiadala udeliť azyl a na možné riziká návratu navrhovateľky do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 23.02.2007) vyplynulo, že navrhovateľka ako dôvod žiadosti o udelenie azylu uviedla, že v Mongolsku ale aj v Kazachstane sú ťažké životné podmienky. Keďže nemala žiadne doklady, nemala ani vzdelanie, ani dobrú prácu a nikto jej neposkytol zdravotnú starostlivosť. V roku 2000 alebo 2001 začala žiť s druhom N. B. v meste Erdenet. Spočiatku im to fungovalo, ale neskôr ju začal biť. Bola tehotná, v roku 2000 ju zbil tak, že sa preberala v nemocnici. Vtedy potratila. Dva roky potom ešte žila s druhom, natrvalo od neho odišla v apríli 2002. Tesne predtým ako od neho odišla, zbil ju, udrel jej hlavu o vodnú nádrž na WC, u lekára však nebola. Zdravotnú dokumentáciu mala v batožine, ktorú jej ukradli v hoteli. Na otázku čoho sa obáva v prípade návratu do Mongolska alebo Kazachstanu, navrhovateľka uviedla, že sa obáva, že by ju druh zabil, lebo bol násilník. Na otázku, či ublíženie na zdraví zo

strany druhu nahlásila na políciu, odpovedala, že nakoľko na blízku nebola polícia, incident nenahlásila. Na otázku, či jej bola poskytnutá zdravotná starostlivosť bez zdravotného preukazu, navrhovateľka uviedla, že keď zaplatíte viac, ošetrí vás aj bez zdravotného preukazu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 11.04.2007) vyplynulo, že navrhovateľka na otázky v súvislosti s vysvetlením rozporov ohľadne jej priezviska a štátnej príslušnosti, keď v zápisnici zo vstupného pohovoru zo dňa 23.02.2007 uvádzala priezvisko S., uviedla, že takéto priezvisko neuvádzala, nevolá sa S., ale tak sa volá jej strýko, pravdepodobne jej nerozumeli, nakoľko ju vypočúvali v ruskom jazyku.

K otázke vysvetlenia rozporu ohľadne štátnej príslušnosti, keď v zápisnici zo dňa 23.02.2007 uvádzala, že je bez štátnej príslušnosti, pričom v zápisnici o podaní vysvetlenia zo dňa 28.11.2006 uvádzala, že je kazašskej štátnej príslušnosti, navrhovateľka uviedla, že nevie prečo je to tam napísané, sama nevie akaj je štátnej príslušnosti.

Na otázku, prečo nepožiadala o udelenie azylu hneď potom, ako vstúpila na územie SR, ale až potom ako bola zadržaná a vypočúvaná na Oddelení hraničnej kontroly PZ v Brodskom, navrhovateľka uviedla, že nevedela, že môže požiadať o udelenie azylu, nikto sa jej na to nepýtal, o tom, že môže požiadať o azyl sa dozvedela od bratranca T. S., ktorý sa tiež nachádza v Medveďove.

Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že sa podrobne zaoberal všetkými dôvodmi, pre ktoré navrhovateľka žiadala o udelenie azylu.

Podľa odporcu, skutočnosť, že v krajine pôvodu nemala doklady, čo viedlo k tomu, že si nemohla nájsť dobré zamestnanie, a preto sa jej ťažko žilo, nie je dôvodom pre udelenie azylu, nakoľko sa nejedná o prenasledovanie či perzekúcie navrhovateľky, ale ide o následok toho, že v krajine pôvodu nevyužila všetky možnosti na vybavenie rodného listu a následne ďalších potrebných dokladov, ktorých vybavenie sa odvíjalo práve od existencie jej rodného listu. Ani skutočnosť, že si navrhovateľka nevedela vybaviť rodný list nesúvisí s jej rasou, náboženstvom, národnosťou, zastávaním určitých politických názorov, s jej príslušnosťou k určitej sociálnej skupine, dokonca ani s neochotou mongolských úradníkov.

Dôvodom pre udelenie azylu nie je podľa odporcu ani skutočnosť, že ju počas spolužitia s druhom N. B., tento bil, nakoľko sa neobrátila so žiadosťou o pomoc na príslušné oficiálne orgány krajiny. Keďže fyzické ataky zo strany druhu nenahlásila na políciu, nemožno podľa odporcu nijakým relevantným spôsobom preukázať, že by polícia v krajine jej pôvodu nebola schopná alebo ochotná poskytnúť jej účinnú ochranu. Svoj problém s druhom vyriešila rozchodom a odídením od neho, potom, čo sa osamostatnila, nemala už žiadne problémy.

Odporca sa zaoberal podrobne aj možnosťou udelenia doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle a dospel k záveru, že navrhovateľka nespĺňa podmienky jej udelenia, nakoľko v jej prípade neexistujú dôvody domnievať sa, že by v prípade jej návratu bola vystavená reálnej hrozbe vážneho bezprávia.

Odporca napokon odôvodnil aj výrok ohľadne neexistencie prekážok jej administratívneho vyhostenia s využitím dostupných informácií o krajine pôvodu, na ktoré sa vo všetkých troch výroč odvolal.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a §10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľky, pre ktoré žiadala udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a navrhovateľke azyl neudelil, nepochybil, a krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporcu z týchto dôvodov za zákonné.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľke bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľka požiadala o udelenie azylu z dôvodu nepriaznivých ekonomických podmienok a z dôvodu strachu pred druhom, ktorý ju pred odchodom zo spoločnej domácnosti fyzicky atakoval.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že navrhovateľka nespĺňa podmienky pre udelenie azylu, pretože takéto dôvody nie je možné podradiť pod žiaden z relevantných dôvodov pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle, bolo potrebné s takýmto názorom súhlasiť.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa účinnej ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľky o strachu zo strany druhu, ktorý ju fyzicky atakoval, by boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľky dôvodné, pretože navrhovateľka nepreukázala, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok jej odoprela poskytnúť ochranu pred uvedeným násilím zo strany druhu.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľka nenaplnila podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil, pretože jej problémy v súvislosti so súkromnou osobou nebolo možné pričítať verejnej moci v krajine pôvodu, na ktorú sa podľa vlastného vyjadrenia so žiadosťou o poskytnutie ochrany ani neobrátila.

Argumentácia navrhovateľky vzťahujúca sa k tvrdeniu jej „príslušnosti k určitej sociálnej skupine“ sa javí vzhľadom k okolnostiam daného prípadu ako nedôvodná, nakoľko navrhovateľka nenaplnila konkrétnym obsahom žiaden z pojmových znakov definície sociálnej skupiny, tak ako je vymedzený v ustanovení § 19a ods. 4 písm. e) zákona o azyle (účinného do 31.12.2007), podľa ktorého ministerstvo pri posudzovaní dôvodov prenasledovania vychádza z toho, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte, sexuálnej orientácii, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.

Odvolací súd s poukazom na citované ustanovenie zákona o azyle, z ktorého bolo potrebné pri posudzovaní dôvodov navrhovateľky o udelenie azylu vychádzať, poukazuje na to, že tvrdenie navrhovateľky o príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak zostalo len v rovine blankytno uplatnenej námietky.

Rozhodujúcim dôvodom pre udelenie azylu je predovšetkým existencia odôvodneného strachu z prenasledovania smerujúceho voči žiadateľovi o azyl ako

príslušníkovi takejto sociálnej skupiny zo strany štátnych orgánov príslušnej krajiny, prípadne zo strany niektorých zložiek obyvateľstva, ktoré nerešpektujú normy stanovené v zákonoch dotknutej krajiny, pričom štátne orgány vedome takéto konanie tolerujú a odmietajú, resp. nie sú schopné zabezpečiť pred takýmto konaním jednotlivcovi účinnú ochranu.

Skutočnosť, že politický systém v krajine pôvodu navrhovateľky dáva jednotlivcom možnosť domáhať sa účinnej ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, navyiac navrhovateľka nepreukázala, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok jej odoprela poskytnúť ochranu pred uvedeným násilím zo strany druhu (ako sama tvrdila, polícia v jej blízkosti nebola, preto sa na ňu neobrátila).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval uvedenú námietku navrhovateľky za nedôvodnú.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o tom, že u navrhovateľky neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Mongolska podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje. Je potrebné tiež zdôrazniť, že existenciu prekážky vyhostenia podľa osobitného predpisu posudzoval odporca správne nie k dobe, kedy navrhovateľka krajinu opustila, ale k dobe svojho rozhodnutia, a v postupe odporcu a jeho záveroch nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Odvolacie námietky navrhovateľky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil.

Pokiaľ teda krajský súd vychádzal zo skutkového stavu veci zisteného správnym orgánom v čase vydania rozhodnutia, ktorý správne považoval uvedené zistenia za dostatočne preukázané a na základe takto zisteného stavu veci dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, doplnkovej ochrany a rozhodnutí o tom, že u navrhovateľky neexistuje prekážka jej administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona boli za zákonné, nepochybil.

Odvolací súd na základe vyššie uvedeného rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c O.s.p. tak, že navrhovateľke, ktorá nemala úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 12. februára 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová